

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

129. An Episcopi possint in casu valdè raro aliquando dispensare in impedimentis matrimonij? Et pro praxi prædictæ difficultatis explanantur aliqui casus, in quibus Episcopus potest dispensare. Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

1. Possit validè in hoc impedimento Sum. Pontificem dispensare non est dubium, cum non sit prohibitum iure naturali, vel diuino, sed tantum iure politico. Et quidè si pontifex potest dispensare in primo gradu affinitatis, vt olim consulti respondit in causa Matrimonij Ducis Mantuæ, quod tunc contrahere intendebat, ex D. Thoma in 2. 2. q. 54. art. 9. & aliis Doctoribus penes me ipsum in p. 4. tr. 4. ref. 93. & me citato docet nouissimè Raphael Aueria de Sacram. Matr. q. 17. sect. 2. Quanto magis dicendum est posse dispensare in casu nostro, cum impedimentum sit tantum in secundo gradu. 2. Tota ergo difficultas consistit, an licite Sum. Pontifex potest possit dictam dispensationem Et affirmatiuè respondeo. Nam Pontifex tunc licite dispensat, quando adest iusta causa dispensandi. Sed in nostro casu iusta causa adest. Ergo licite dispensabit. Quod autem iusta causa existat, patet ex auctoritate Gasparii. Htrato de Sacram. disp. 26. diff. 3. n. 11. Comiti de Sacram. disp. 33. dub. 5. n. 45. Sanchez de Matrim. tom. 8. disp. 19. n. 8. & 9. Reginaldi in Praxi tom. 2. lib. 3. c. 26. n. 19. Capan. in Diver. iur. Can. Rubr. 6. c. 5. n. 1. Raphaelis Aueria de Sacram. Matr. q. 19. sect. 4. Mollesii in sum. tom. 1. tr. 4. c. 1. n. 50. & 51. & aliorum assertentium inter alias causas iustas, vt Pontifex dispense in impedimentis Matrimonij dirimètib; præcipuè tres annumerari. Prima necessitas magni scandali vitendi vt patet ex c. quia consang. & aff. Secunda uitatio inimicitiarum, rixarum, & homicidiorum ex cap. 2. de dispens. imp. Tertio dotis incompetentiæ, multum enim interit puellas nobiles dotem sufficientem habere ex leg. 1. ff. solut. Matrim. c. 1. de cons. & aff. Sed in nostro casu puella dotem sufficientem non habet, & si dispensatio à pietate Summi Pontificis non obtineretur diffamata & innopata remaneret cum maximo scandalo totius Ciuitatis, imò à parentibus interficeretur præter alias capitales inimicitias, & necesse quæ inter Oratorem & consanguineos femine necessario sequerentur. Ergo manifestè patet, adesse iustas causas, ex quibus summa pontificis pietas licite possit petitioni Oratoris acquiescere, & peccata dispensatione præbere. 3. Nec obstat in contrarium asserere Concilium Tridentinum sess. 24. c. 5. de resor. matr. prohibere, vt in secundo gradu nunquam dispenseretur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam. Et licet sub nomine magnorum Principum, secundum aliquos, includantur Domini Titulares, cum orator non sit talis, stante dicta prohibitione Concilij, videtur summus Pontifex non posse licite dispensationem, de qua est questio, concedere. 4. Respondeo, ex c. significasti de Elect. potestatem Pontificiam à Decretis Conciliaribus semper excipiendam esse, & ipsum Concilium Trident. sess. 24. c. 18. de resor. rectè statuit, rigores Canonum relaxandos, & benignandos esse, si vigens, & iusta causa id exposcere, vt est in casu nostro. Cum igitur experientia testetur, dictum Decretum Concilij prohibens dispensationem in secundo gradu, nisi inter magno Principes, obseruari non posse, nisi cum plurimis scandalis, periculis, & incommoditate fidelium, Pontifices animaduertentes, ided, vt patet ex exemplis penes Dazariam, concesserunt in secundo affinitatis gradum non solum inter magnos Principes & Dominos Titulares, sed etiam inter viros nobiles ordinarios concurrentibus iustis causis dispensationes interponere. Vnde Franciscus Zipæus in suo iure nouo Pontificis, lib. 4. tit. de eo qui cogn. consang. vxor. n. 7. exponens textum supra citatum Concilij Tridentini assertit, illo non obstante sæpe Pontifices dispensare cum simplicibus nobilibus, & qui infra eos sunt, neque de valore talis dispensationis dubitandum, quamuis Tom. III.

Specialis derogatio Concilij Tridentini, non solet litteris inferri. Ita Zipæus, cui adde Gutierrez de Matr. 128 n. 4. Raphaelem Aueria de Sacram. Matr. q. 19. sect. 4. in fine, cum aliis; & ita intelligendus est Henriquez lib. 12. c. 3. n. 6. & 9.

RESOL. CXXIX.

An Episcopi in casu valde raro possint aliquando dispensare in impedimentis matrimonij? Et pro praxi predictæ difficultatis explanantur aliqui casus, in quibus Episcopus potest dispensare Et quid est dicendum in casibus prædictis in reuolu huius Resoluoionis, quando non est facilis recursus ad Pontificem, est tam. n. ad Apostolicum legatum Ex p. 8. tr. 3. Ref. 78.

1. Respondet negatiuè Sotus de iust. lib. 1. q. 7. art. 3. & in 4. dist. 7. quæst. vnica. quia nequit Episcopus in lege Pontificia vel Concilij dispensare. Sed ergo respondeo affirmatiuè. Et 2. Primus casus est, impedimentum sit occultum, quod non potest sine notabili infamia, aut periculo grauioris mali propalari, vt g. si proueniat ex eo quòd vir matrem, vel sororem alicuius fornicariè cognouit, ex quo factus est illi affinis. 3. Secundus, si matrimonium in facie Ecclesiæ sit contractum, ita vt ab Ecclesia præsumatur validum. 4. Tertius, si separatio sit futura difficilis, vt quia vel vnica pars nouit impedimentum, quòd vel non poterit probare in iudicio, vel saltem propter graue periculum propriæ, vel alienæ famæ non tenetur extra confessionem reuelare, vel etiam si vtraque pars illud nouerit, non potest tamen probare. 5. Quartus, si sit difficilis recursus ad Pontificem: vt si Ioannes acceperit Annam in vxorem in facie Ecclesiæ cum impedimento dirimente occulto, quòd non facile possit in aliorum notitiam venire, possitque difficulter matrimonium dissolui, eo quòd vel ille vnus sciat impedimentum, quòd probare non poterit in iudicio, vel saltem non tenetur extra confessionem propalare, & difficulter possit adiri Pontifex, vt gratia, ob paupertatem, vel aliam causam; Episcopus potest dispensare, vt partes validè contrahant, si saltem quedam alia conditiones ad sint, de quibus paulò pòst. Ita tenent Syluester verb. dispensatio, q. 9. §. 15. Fumus eodem verbo, num. 20. Nauarr. cap. 2. num. 85. Henriquez lib. 11. cap. 3. num. 2. addens vsu multorum Episcoporum confirmari Sanchez lib. 2. disp. 40. num. 3. Valquez tom. 2. in 1. 2. disp. 178 c. 2. in fine, & alij. 6. Probatur hæc opinio: nam Episcopi ex causa grauissima possunt dispensare in lege Pontificia quando non est facilis recursus ad Pontificem, vt in variis materiis docent plures auctores; quidni ergo poterunt in circumstantiis relatis dispensare in impedimento dirimente? 7. Secundo: Dispensatio in impedimentis dirimentibus matrimonium non debet ita strictè reseruari Pontifici, vt inferiores circa illam nihil possint etià quo casu sit ad salutem animarum summe necessaria, & ad impediendum scandalum, cum in tali circumstantia sit magis ex bono publico Episcopum posse dispensare, quam non posse; ergo dicendum est posse ex tacita Pontificis licentia, quia non videtur velle generari graua scandala, vel animas illaqueare perpetua fornicatione, vel incurri notabilem infamiam; sequeretur autem aliquod illorum si Episcopus non posset in eo casu dispensare: nam vel oriretur gaus populi perturbatio, si matrimonium communi opinione validum nulla Y 2 allata

Sup. hoc in Ref. 132. §. 1. & supra in Ref. 26. §. Quartus. & seq. & inferius in tr. 3. R. 152. §. Suffragatur.

Sup. hoc in Ref. not. seq.

ANNA
OHNIA
O. III. IV. V
E. III

